

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya: A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közles után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő. Egyéb hirdetéseknel: egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fel oldal ... .. 16.— nyolcad oldal ... 4.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	--

Irányító szavak a kath. tanítósághoz.*

A mai nehéz politikai helyzet és esetleges következményei fölött a legmélyebb hazafiúi aggodalommal lelkemben eltelve foglalom el ma az elnöki szeket, mert ha valaki, akkor a tanítók és különösen mi hitvallásos iskolai néptanítók mondhatjuk el, hogy «megnehezedett az idők járasa fölöttünk».

Csak nem régen hangzottak el e díszes falak között lelkes honfiak ajkáról oly szavak, melyek a nemzeti küzdelemben irányt mutatnak; mi azonban e helyen és ez alkalommal *politikáral nem foglalkozhatunk, azzal foglalkozni nem is akarunk; mint alkotmányos érzelme polgároknak, különösen pedig mint oly népcsoportoknak, akiknek a maga teljességében megőrandó és fenntartandó magyar alkotmányunknak elveit nővendégeinkkel és népünkkel megismertetni és az igazi hazafiaság érzelmeit a gondunkra bizott tanítványaink szívébe plántálni és azokat tovább ápolni szent hivatásunk: a nemzetünket elszorrasztó eme válságban aggodalmunkat nyíltan, politikai pártokra és egyénekre való minden célzás nélkül, kifejezni nekünk nemcsak megengedhetőnek, hanem egyenesen hazafias kötelességnek tartom.*

Mert mi is «szívünk szorongásával gondolkunk szent Istvánországának, édes magyar hazánkának jövőndő sorsára». Nekünk is meggyőződésünk, «hogy immár hosszú időn át tartó törvényen kívüli állapot, az abból folyó erkölcsi és anyagi romlás, fejetlenség és pangás, a király fölkennt személye iránt növekvő bizalmatlanság, a tekintélynek megvetése, az ipari és földmunkakkal foglalkozóknak folyton terjedő elégedetlensége és a lelketlen igaztók által szított szenvedélyek édes hazánk létalapját, kulturális fejlődését, gazdasági gyarapodását, polgárainak békés együttműködé-

* *Barabás György* sárvári igazgató-tanító elnöki megnyitója, melyet a szombathelyi egyházmegyei r. kath. tanítóegylet közgyűlésén tartott.

sét és királybűségét erős rázkódtatásnak tesszik ki». (Majláth püspök.)

Lám, kedves kartársaim! már huszonkettedszer iparkodom e díszes helyről szép reményekkel táplálni kollégáimat és különösen a mult évben vetettük mély bizalmunkat a kormány és a törvényhozás bölcsességébe és igazságos érzésébe; hisz mi, kath. tanítók testestül-lelkestül édes hazánk kulturáját szolgáljuk, a magyar haza szeretetének apostolai vagyunk! És ime, a mult évben is csak a keserű csalódások tengere növekedett. Még a sokat magasztalt új népoktatási törvényjavaslat is a felekezeti tanítókon rügött legnagyobbat! Nyolcszáz korona minimális fizetést javasol, amelyet csak az *iskola-fenntartó* keresére lehet ezer koronára kiegészíteni. Egy kategóriába helyezi a keresztény magyar tanítót a magyar haza ellenségeivel, akik nem magyar nyelvű és szellemű nemzetiségi iskolában a Hórákat, Klosskákat, Jankukat állítják a gyermek elé követendő példa gyanánt. Néhai Széchenyi György hercegprimással sóhajtott föl: Boldog Isten, mire jutánk?!

És fölkiáltunk a hatalom embereihez, hogy hát ok nem látják azt, hogy a magyar felekezeti tanító ma is tanítványai lelkébe csöpögteti a tiszta honszerelmet? — nem látják, hogy mi élünk a népért és vele halunk a néppel.

Szálljanak hát le a magasabb régiókból ide, a gyékényre, melyen mi állunk a köznéppel s melyet rángatnak-ráncigálnak idegen emberek, akik vallás-erkölcs helyett az istentagadó forradalmi szociáldemokrácia elveit hirdetik országszerte! — És míg a hatalmasság az igazi népnevelő megnyirbált fegyelmezési jogát egészen az iskola falai közé szorítja, addig magas polcon levő államférfiak kezét szorítanak hazát nem ismerő és minden pozitív vallást megvető egyénekké! Valóban: farkasokat eresztének a nyaj közé!

Templom és iskola — s annál jobb, ha a községiháza is e kettőhöz szegődik — ezek az államnak legbiztosabb fundamentumai. És habár mi éppen emberszeretetünkkel fogva a legutolsó

eselkedet is becsüljük és tiszteljük, mégis csak szegényfólnak tartjuk az új népiskolai törvényjavaslatban a felekezeti tanítók javadalmazását. Mikor mindenki megkapta a magáét: az állami és a megyei tisztviselő, a községi jegyző, az írnok és a jegyzői segéd — akkor szolgáknak való fizetést nyújt a javaslat a hitvallásos iskola tanítóinak.

Mi halasan elismerjük, hogy a törvényjavaslat igen sok tekintetben az 1868-ik évi XXXVIII-ik törvényekkel szemben nagy haladást mutat: szörény véleményünk szerint nagyot volna képes lendíteni a magyar kultúra fejlődésében; amide amely országban milliárdos az államháztartás, ahol annyi úri tisztviselő kap 3-4-fele fizetést, vagy nyugdíjat és kegyelemdíjat: ott legyenek mellányosak a hitfelekezeti iskola tanítói iránt is, aki az államban az alapvető munkát teljesíti és akinek ezt a hazát még egyszer meg kell hódítani. A mai drágasági viszonyok között ezt jogunk van követelni.

(Folytatjuk.)

Az ismétlőiskolások vallás-erkölcsi nevelése.

A gyermekek vallásos nevelése a katolikus szülők első kötelessége. A katolikus szülő gyermeke artatlan szívébe a hit kelő esiráját palantálja, ha előtte a jó Istenről beszél, ki megjutalmazza a jót, ki gondoskodik mindenkiről; ha Jézus gyermekkorát állítja szemé elé; ha gyermekét imádságra tanítja stb.

Amidőn a gyermek a családikör határain túljár, a nevelőtánitóra hárul a kötelesség, a szülők által megkezdett vallásos nevelés továbbfejlesztésében. A mindennapi iskolában ápoljuk, továbbfejlesztjük a vallás-erkölcsi nevelést: a gyermeki lélekbe beoltjuk a hit, erkölcs, erény nemes ágait, hogy azok ott később a keresztény szeretetben, vallásosságban a hit erős fái legyenek!

A mindennapi oktatás után az ismétlőiskolában kell folytatnunk a vallásos nevelést.

Itt kérdezzük, mi az ismétlőiskola kettős célja?

Szociális célja: a korábban tanultak megerősítése, a továbbképzés, a gazdasági szakismeretek megszerzése, a helyes gazdálkodás fogásainak, törvényeknek, polgári jogok és kötelességek szorosabb ismerete; a hazaszeretetre való nevelés stb.

Másik fontosabb célja: vallás-erkölcsi tekintetben az anyagiak fölött a lelki gazdagságra való nevelés — vagyis a lélek ápolása, hogy növendekünk hithű katolikusok legyenek, kiknek szívében a felebaráti szeretet, vallásosság, erény, a keresztény összetartozás tudata lakozzék.

Szükséges, hogy az ismétlőiskolában úgy oktassuk a növendékeket, miszerint ha felnőnek, gazdaságukat úgy vezessék, hogy a mai nehéz viszonyokból reájuk háramló, a földmívelő kisgazdára napról-napra nagyobb teherként nehe-

zedő kiadásokat könnyen elviselhessék; csekély földbirtokuk minden talpalatnyi részét kihasználják; az újabb gazdasági rendszer iránt érdeklődjenek, intenzívebb gazdálkodási szakismereteket szerezzenek; a megélhetés nehéz anyagi gondjaival küzdve tudniok kell, hogy magukban egyedül állva, ki vannak tevé egyesek önző, jól kamatozó céljainak, hogy szövetkezésre, összetartásra, vállvetett erőre van szükségük, hogy természetményeiket jól értékesítsék, ezáltal kis gazdaságukat jövedelmezővé tegyék. Szívükben a hazaszeretet vesztalángját kell ápolnunk, hogy növendékeinket a vértől azott magyar föld rögehez kötve, felnőtt korukban a kivándorlás ölelő karjaitól megmentjük.

De még inkább szükséges, hogy a gyermekek, kiket az életre nevelünk, a szívükbe oltott katolikus hitet megőrizzék, tiszta erkölcsös életük legyenek, neesak a testi, hanem főképen a lelki javakban legyenek gazdagok, a katolikus hitnek tántoríthatlan katonái! Kiknek lelkét a hit pajzsával a szocializmus hódító eszméi ellen fölvertük, megmentettük őket a későbbi időre nézve is a szocializmus metelyező salakjától!...

Ezeket tartva szem előtt s az ismétlőbe járó növendékek vallás-erkölcsi nevelésére fektetve a fösulyt: emellett a szociális célt is könnyen elérhetjük.

E két irány teljes elérésében pedig az ismétlőiskolai oktatás mindket célja kidomborodik.

Igaz, hogy a nevelőtánító az ismétlőiskolai oktatásban teljesen magára van hagyatva. Mert a mindennapi iskolából kikerülő növendék felszabadulva érzi magát az iskola bilincsétől, vakon rohan a gombamódra termelt rossz példák után, a jóra való buzdítás csak addig van reájok befolyással, míg az iskola porát magukon érzik. A nevelőtánító jóakaró törekvése mellett a szülők segítségére volna szükség, kik rakoncátlan gyermekeik ellen csak ritka esetben lépnek föl szigorúbb fenytessel, másodsorban pedig a társadalom hathatós támogatására. E három tényező együttes működése megóvná az ismétlőiskolás növendéket a rossz társaságtól, mely a test és lélek megölője egyaránt!

Kétszeres erővel kell tehát a vallás-erkölcsöt a gyermekek szívébe beültetni s minden alkalmat fölhasználni arra, hogy bennük az megszilárduljon.

Vajjon nem találunk-e ragyogó, oktató szemelvényeket a «Szentírás»-ban, melyeket egyrészt a gazdasági szociális cél eléréséhez például fölhasználhatunk, másrészt pedig a lélek elé kövendő eszményképül állíthatunk?!...

Epen most a tanév kezdetén — követésre való buzdításul — körvonalazhatjuk a katolikus nevelőtánító kötelességeit, a vallás-erkölcsi nevelést illetőleg.

A magyar katolikus tanítószág kötelessége: egymásban a testvéri szeretet, összetartozás öntudatát élesíteni, tömörülve, vállvetett erővel küzdeni a katolikus tan ellenségei ellen, a mai kor

szellemét, midőn az erkölcsi rend felforgatása, a dics-, bir- és élvezetvágy, az önérdék, a haszon a főcél, a hitelenséget megszüntetve, a keresztény gondolkozást előmozdítani, s már a gyöngye gyermekie szívekbe beoltani.

A mai korban, midőn a szabadelvűség eszméje az uralkodó planéta, a mi eszméinket és érdekeinket kell diadalra juttatni, a katolikus tan ellenségei ellen, kik a nép bizalmának, hitének tárgyait akarják lerombolni a szabadelvűség árca alatt.

Mivel a magyar katolikus tanítószázad szíve, lelke, hite a házaszeretettel függ össze, a katolicizmus leigázására törekvő áramlat ellen kell a kor nemesebb irányával a harcot fölvennie: büszkévé tenni a gyermeket hitére, vallására, hogy megálljon katolikus hite mellett és őseire, kik katolikusokká tették e hazát, biztosították több ezredévi fennállását.

Jézus Krisztust, az isteni Mestert állítsa minden katolikus tanító példaképül, aki mellett a legképzettebb tudós is olyan, mint a halvány mécsvilága, a tündöklő napfényéhez képest!...

Tanítsuk, neveljük a gyermeket a kereszt zászlója alatt jókatolikusnak, hogy elleneinket legyőzve, hazánkat a kereszténység szellemétől átalakulva megújítsuk!...

Ezen követendő irányeszmék határozottan és világosan kijelölik a célt, melyet a nevelőtanítóknak követnie kell, hogy a kezére bízott gyermeki szíveket atgyurja, átalakítsa, a mai hitetlen, vallástalan kor szellemétől megóvja s igaz kereszténnyé nevelje.

Az elmondottakból az ismétlőiskolások vallás-erkölcsi nevelésére szolgáló és fölhasználható eszközök világosan láthatók.

De hogy a megkezdett nevelés «a mustármag terebélyes fává nőjön», a katolikus papság és tanítószázad vállvetett munkájára van szükség, hogy az ismétlőiskolai tanítás után, katolikus ifjúsági egyesületek alakítása, katolikus olvasóköri szervezése, katolikus irányú és szellemű lapok, iratok terjesztése, a néppel való érintkezés, a félrevezetettek meggyőzése által a keresztény katolicizmust megszilárdítsuk.

Erre pedig éppen a mai korban nagy szükség van, midőn a hitelenség, vallástalanság napról napra jobban terjed, hogy hazánknak hithű katolikusokat neveljünk, a keresztény katolicizmus szellemétől megújult hazát szerető nemzedéket nyerjünk!

Tarnaszentmiklós.

Dulcay Dezső.

Mese a népiskolában.

Egy téves irány, mely csak a száraz észtehetőség fejlesztését és művelését tartotta szem előtt, rövid úton ki akarta a népiskolából kiszűrbölni a mesét, mint amely nem gyermeknek való. Már pedig, ha a játék, mely a gyermek élete és öröme, nemcsak a gyermek testi, de lelki fejlő-

dését is előmozdítja, gyermeknek való, úgy a mese is, mint a játéknak rokona, mely tulajdonképen maga is játék, szintén a gyermeké. A mese a nemesebb kedélyképzésnek és a vallás-erkölcsi nevelésnek hathatós eszköze.

Nézzük csak, hogy tulajdonképen mi a mese? A mesében, mint Lessing mondja, általános erkölcsi tétel van egy adott esetre visszavezetve; ez a valóság színében föltüntetve, oly történetet jelenít meg, amelyben ama általános erkölcsi tétel szemléletileg fölismerhető.

Mivel tehát a mesében erkölcsi tétel rejlik, a gyermek erkölcsi képzését semmi sem mozdítja jobban elő, mint a mese alakjai és hősei: a tündérvilág bájos seregének és óriásainak a rossz ellen vívott nemes harca és küzdelme. A mese ébreszti föl a gyermek képzeletét, mely az embernek egyik legdrágább kincse. Ebben rejlik az ember föltaláló és tervező ereje, enélkül a leg-egyszerűbb munkát sem volna képes megalkotni, még inkább képtelen volna nagyobb szabású művek alkotására.

A mese a gyermek életének viruló kiltészete, telve fényes, ragyogó alakokkal, bájos tündérekkel, óriásokkal, kik gazdag jelenetekkel bűvölik el a gyermek érzelmeit és képzeletét. És keressünk föl akár palotát, akár kunyhót, tudom, hogy nem találunk gyermeket, ki a mesét nem szeretné s érte nem lelkesülne és ha mégis oly gyermeket találunk, akinek elméje a meséket élvezni nem bírja, az vagy buta, vagy rossz indulatú, vagy érzéki természetű, vagy mind a három — mondja Felméri.

A mese mutatja, hogy az igénytelen kicsiny teremtés munkája által sok nagy, sok hatalmas kényelmetlen helyzetből kiszabadul és emiatt a hatalmasnak is meg kell becsülni az igénytelen kezek szorgalmát, munkáját; mutatja, hogy az igénytelen munkája a hatalmasak munkájával egyenértékű; mutatja és élesen megvilágosítja az egyszerű derék ember erkölcsi értékét.

Némely mese ismét a hiúság, önteltség, becsülvágy és dölyf elleni intésként is fölhasználható; némely mese mutatja sok libuska balga erőlködését és viseletét, kik ferde és hiányos nevelés következtében azon hibákat tüntetik föl, melyekben az a liba szenved, amely hattyú akart lenni; mutatja, amint némelyek elkülönítik magukat tarsiaktól, atyjuk mert magasabb rangú, mint a többi gyermekeké, mert gazdag vagy nemes ember; mutatja, hogy éppen úgy, mint szüleik, ők is az előkelőbbek közé furakodnak, öltözködésüket és viseletüket majmolják és mivel erőlködésüket mindenki látja, magukat neveltségessé teszik, ami néha egész életükre kihat.

Más mese elve, célja vallásos; az ember és Isten közötti viszonyt tartja szem előtt, kimutatja, hogy a Gondviselés elleni elbizakodott zugulódástól tartózkodjunk, hogy az elégtelenség a halátlanság hibájába esnek, kimutatja — mint a Zeus és a Ió című mese — hogy Isten ellen nem szabad zugulódni és hogy mind, ami a jó Isten kezé-

ből kikerült, helyes és jó és semmiféle javításra nem szorul.

Más mese megint arra tanít, hogy a szerencsétlenségben el ne csüggedjünk, hogy az elfelelt elnököt le kell győznünk: szeméink elé állítja azt az erkölcsi szabályt: «Segíts magadon és Isten is megsegít».

Röviden bemutattam, hogy a meseben mi rejlik, milyen hatalmas eszköz a nevelésre; iparkodtam kimutatni, hogy a mese, mint eszköz, miképen hat a szívre, az akaratra; miképen hat a jellemre.

Ezzel szemben senki sem állíthatja, hogy a mese, a gyermek lelkenek ez a varázshatású elbeszélője, ne volna a népi iskolába való; mindenkinek el kell ismernie a mesének lélekébresztő és lelkidító hatását; be kell látnia ennek jelentőségét a szívre, az akaratra; be kell látnia a mesék által nyújtott életbölcséséget és erkölcsi szabályokat, melyeket a növendékek nyerevényeken összegyűjtenek.

Eznek dacára mégis találkoznak olyanok, akik a mesének nem tulajdonítanak ilyen fontosságot.

Magr. Rousseau Emiljében ezt mondja: «Azt állítom, hogy a mesét nem érti meg a gyermek, mert ugymond azokban az erkölcsi tanítványos és a gyermekek korának oly kevésbé megfelelő, hogy a mesék a gyermeket inkább a bűnré, mint az erényre tanítják». Es mégis mit tett! Emiljének tizenket éves korában kezébe adja Robinsont és pedig azért, hogy ez legyen olvasókönyve. Pedig ez a kalandos gyermekregény nem egyéb szépen költött mesénél. Ha magr. Rousseau öntudatlanul a mese mellett van, azt kérdem: miért nem lehetne a gyermek képzeletét már tizenket éves kora előtt kisebb és valogatott mesékkel is fejleszteni?

Más pedig bevallja, hogy a jó «elbeszélés» szükséges a gyermeknek, de csak a bibliából és a történelemből vett, alkalmilag való mesélest kíván.

Egy harmadik pedig azt hirdeti, hogy a gyermekek nagyon is szeretik a mesét és open azért csinnyan kell azzal banni.

Goerth határozottan a mese mellett tör lándzsát, midőn a «Lehrkunst» című művében a mese iskolai hasznáról emlékezik és azt oly hasznosnak tartja, mely különösen a föltaláló és kombináló tehetséget erősíti. «Abból a fiúból — mondja — akit ahhoz szoktatnak, hogy mind azt, amivel gyarapítja naponta kiesim tudományát, hirtelen hasonlítsa össze azzal, amit már tegnap tudott és hogy gondot vessen arra, vajjon ezen összehasonlítás következtében nem jő-e magától oly dologra, amely még előtte jelezve nem volt; akit mindig egyik tudományból a másikba átpillantani engednek; akit megtanítanak arra, hogy ép oly könnyedséggel emelkedhessen a részletről az egészre, mint leszállhasson az általánosról a különösrre; abból lángesz lesz, vagy a világon semmi sem lehet.»

Bars-Baraenska.

Borsodi Sándor.

EGYESULETI ÉLET.

Üdvös tanácsok az egyesületi élet fejlesztésére.

A Kapuvár ker. rom. kath. tanítóegyesület 1905. évi szept. 14-én tartotta ülést Sopron-Mihályiban. A gyűlésről fölvevett jegyzőkönyv az egyhm. hatóságnak beterjesztve, arra vonatkozólag az egyhm. főtanfolyag dr. Ballos Lajos kanonok úr leiratott intézet Fűzy István kisludai kántortanító, egyesületi elnökhez, melyből adjuk a következőket: «A gyűlésről fölvevett jegyzőkönyvet átolvasván, örömmel győződtem meg arról, hogy a tanító urak megjelenésükkel is kimutatják élénk érdeklődésüket a gyűlés iránt, s tanúságot tesznek arról, hogy a kath. népnevelésnek buzgó harcosai. Nem szükséges talán hangsúlyoznom, hogy a kath. tanítóegyesületek eleven működésére napjainkban különösen szükség van. Egy gyűlés lefolyását, határozatainak súlyát pedig igen emeli a tagok teljes számban való megjelenése. A gyűlés tárgysorozatára vonatkozólag a következő megjegyzéseimet ajánlom megvizsgálásra. A püspöki körlevelekben megjelenő tanügyi rendelkezések fölőlasását, míg egyrésztől az egyöntetű eljárás céljából is szükséges, másrésztől pedig bő tárgyat nyújtanak az iskolai életbe vágo dolgok megbeszélésére. Tehát ezen körlevelek fölőlasását, megbeszélését minden gyűlés tárgysorozatába fölcendően tartom. Helyeslőleg vettem tudomásul, hogy a részletes tanterv fölött eszmecsere indult meg. Több szem többet lát, több hozzájárulás különböző oldalról nyújt világosságot. Ohajtható volna, hogy a jelen iskolai életben gyűjtendő tapasztalatok alapján a jövő tanévre már lehetőleg egységes részletes tantervet állapítsunk meg a kerület részére, amennyire a körülmények ezt engedik. Nem szükséges ennek hasznát fejtegetnem. Igen szép, sőt szükséges, hogy a gyűléseken gyakorlati előadásokkal is nyújtsunk tanúságot. Ez legyen mindig főtárgya a gyűlésnek. De véleményem szerint, egy gyűlése egy gyakorlati tanítás elég volna. A másik helyett inkább fölőlasás, vitatétel, számlák egy új taneszközök ismertetése volna fölcendő. Pályadíjakkal is kellene buzdítani a kartársakat munkálkodásra. Minél változatosabb, tanulságosabb igyekezzünk tenni gyűléseinket. Az egyesületi életnek igen sok haszna van, ki kell azt jól használni.» Amidőn tekintetes elnök urat arra kérem, hogy ezen iratom tartalmát az egyesület tagjaival közölni sziveskedjék, az Isten áldását kérve munkálkodásukra, tiszteletlen nyilatkozata mellett Győr, dr. Ballos Lajos egyhm. főtanfolyag elnök.

Irodalmi pályázat. Az erdői esp. ker. tanítói kör tagjainak önművelődése, valamint a munkássági hajlam ébresztése tekintetéből a következő pályátételt tűzi ki: «Miképen nevelhetjük gyermekeinket munkásságra, rend és tisztaságszeretetre?» Jutalma 30 korona. Pályázati határidő 1906. március 1. Az idegen kézzel írott pályaművek a szerző nevét rejtő jelzés zárt levél kíséretében az említett határidőn belül Lány Ferenc ker. esp. plébánoshoz Károly Erdődre küldendők. Ezen pályátételre csak az erdői esp. kerület tanítói kör tagjai pályázhatnak. Lány Pál v. elnök.

IRODALOM.

Beküldetett Ivaloskönyv. I. füzet. Elemi népiskolák I., II. és III. osztálya számára. Az új tanítástervek alapján Kelemen Antal székesfővárosi tanító és Vető Károly győri tanító közreműködésével kiadja Ujlaki Géza, a Tanügyi Értesítő szerkesztője. A dallamokat sajtó alá rendezte Mihácsi Vilmos okl. énektanító. Megrendelhető a kiadónál Győrött, Megyeház-utca 6.

VEGYESEK.

Kath. iskolai és ifjúsági könyvtárak terjesztése. A Szent-István-Társulat elnöksége és igazgatósága áthatva azon nemes céloktól, melyeket a tervezett kath. iskolai és ifjúsági könyvtárak a nemzeti kulturának keresztény

szellemben való fejlődésére gyakorolhatnak, miként illetékes forrásból értesülünk, elhatározta, hogy e könyvtárak létesítése érdekében tevékeny mozgalmat indít és ezen országos tevékenység véghezvitelére a Társulat egy arra alkalmas kath. tanító után kutat, hogy őt folkérje és illő fizetéssel alkalmazza. Az eszmét helyeseljük és üdvözöljük a Társulatot, hogy ennek a nagyfőntosságú tevékenységnek egyik lelkes tényezőjét a kath. iskolák tanítóiban ismeri föl.

Valasztás. Budapest székesfőváros tanácsa a görög katólikus templom kántorául *Molnár* Antalt választotta meg.

«Válasz a kérdésre.» Barabás Ernőnek a «Népnevelő» 40. számában írt soraira következőkben felelek: Sértő gyanúsítás az, midőn írja a «Néptanítók Lapja»-ban, hogy a papok elkövetnének sokat a tanítóknak tekintélyüket sértő ténykedésüktől való megszabadtása érdekében — de az ő kezüket ismét más okok tartják kötvé — habár B. E. utólag hivatkozik is a szombathelyi egyházmegye egyik esperesi kerület papjának ezen ténykedések megszüntetését célzó indítványára. Sőt ezáltal gyanúsítása még súlyosabbá válik! Mik tehát azok a más okok?! Ha tud ilyeneket, írja meg, de ne gyanúsítson, mert a más okok alatt, legalább is ön szerint, hozzágondolva, minden rosszat lehet érteni! Ezen sorok írója esetleg szintén minden más okok ellenére már akkor kivételte a kifogásolt ténykedéseket a kántortanítói kötelezettségek sorából, midőn B. E. jóformán az iskola porát sem rázta volt le magáról! Elhíheti, hogy jobb, őszintébb barátot a kath. tanítóság ma nem találhat papjánál, vagy az ön modern humanizmusa nyelvén szólva, a «szeretet emberénél». Aztán sértő megvádolása a kath. papságnak az, midőn írja, hogy vannak olyanok is, kik hunyászkodni tartozó szolgát látnak a tanítóknak, kinek minden intést érteni kell. Ha tud ilyeneket, nevezze meg, de ne vádoljon általában! Nem állhat itt meg: «kinek nem inge, ne vegye magára». De ha már önnek ott baja van, végezze el a saját körében s ne sértse meg tán fizetett sorával is, főleg egy hozzánk ellenszenves lapban, a kath. papságot, ne igazsá a kath. tanítóság java részét. Védekezése pedig a kiscelli kántortanítói állásra való megválasztását illetőleg ugyancsak sántikáló, szinte lealázó önmegnévezés, mert eltekintve attól, hogy tudomás lehetett volna az ottani most nehezményezett szolgáló teendőkről megválasztása előtt is, önt épen a hiányos pályázati feltételek folytán senki nem kötelezhette volna a harangoztatásra és ha propter bonum pacem, habár akarallandó is elfogadta utólagosan a teendőket, két évi ottléte alatt akár hányszor módjában állhatott volna más ilyen szolgálattól mentes s mégis hasonjavadmazású állomásra pályázni. Az egyházat meg, melynek e dologba való belemozgását nekem merészli imputálni, ne féltse; az az ön védelme nélkül is, de sőt esetleg támadásaival szemben is örökéltig fenn fog állni! A neheztelt kioktatásra a tanítói fizetésre vonatkozó rosszul sikerült kérését s ennek kapcsán tett paragi kérdését illetőleg, röviden csak utalom a «Néptanítók Lapja» 34. számában írt saját soraira és a «Népnevelő» ezidei 38. számában szerkesztői üzenetek: G. J. és B. L., K. M., S. J. alatt közlöttekre. Olvassa el ezeket ismételtelen és fiatalos elkapotlottságán felülemelkedve, nyugodtan, komolyan: aztán sajátitson el több kath. öntudatot, higgadsággal párosult szerénységet s akkor nem lehet többé alkalom a fejére citálhatni ez ismert régi latin közmondást: «Si tacuisses...» *Gärtner József.*

Tanítógyűlés. A «Baranyavár-vidéki tanító-egylet» f. évi október hó 19-én délelőtti 10 órákor Pémonostoron a kath. elemi népiskola helyiségeiben rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: A gyermekek rossz tulajdonságairól értekez *Möller* György pémonostori tanító. *Pichler* Aladár baranyavári tanító értekezése: «A burgonya rész» című tétel felett. Hozzászólások az új tantervhez.

Szerkesztői üzenetek.

G. Gy. Forduljon kérelemmel az iskolaszéki elnök úr aláírásával a Szent-István-Társulat nagymélt. Einökségé-

hez, mert lapunk kiadója a Szent-István-Társulat. A lapot minden hazai latin és görög szertartású kath. népiskola megkapja egy példányban ingyen. — F. K. A jövő szám hozza. Köszönet. — P. J. Legközelebb jönni fog. Nem akartuk megszakítással közölni. Ezért késik. — S. P. Közzétettük. Üdvözet. — B. Elküldjük. — Cs. E. Intézkedünk. — Sz. S. Válaszoltunk. — W. B. Forduljon egy levéllapon az illető lapok kiadóhivatalához. Cím: «Alkotmány» kiadóhivatala Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. «Magyar Állam» kiadóhivatala Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. Kérését minden bizonynyal meghallgatják. — D. D. Magánvizsgálatra bárki is előkészítheti az elemi iskolai tanulót, a törvény csak azt írja elő, hogy a tanuló köteles nyilvános iskolában vizsgálatot tenni. — S. A. Kiszedve közlésre vár. Üdvözet. — B. J. Törvényesnek törvényes: de tegyék le az esküt. Ha ezt megtagadják, akkor nem lehetnek az iskolaszéknek tagjai s akkor azok hívandók be, akik a választásnál sorrendben legtöbb szavazatot kaptak. — N. A. A kath. iskolákban érvényes rendtartást az évközi szünnapokra vonatkozólag lapunkban közzétettük. Ez kötelező, mert a nagymélt. püspöki kar megerősítette. — U. G. Ismertetni fogjuk, de csak az engedélyezés után. Most csak azt jelezhetjük, hogy megjelent. — Cs. J. Megküldjük. — M. F. A tanítósetület egy tagja hivatából tagja az iskolaszéknek. Ezt az érvényben levő püspökkari szabályzatok írják elő. — W. B. Levélben feleltünk. Több levélre a jövő számban adunk választ.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Bars-Taszaron a róm. kath. segédkántortanítói állás betöltendő. Javadalma: a polgári évre 400 kor. készpénz havi előleges részletekben: élelmezés, butorozott szoba, fűtés takarítással, mosás, ágynemű és világítás nélkül. Tanítja az I—II. vegyes osztályt: önállóan végez énekes misét, litániát és szertartásokat. Tannyelv okleveles; egyházi ének magyarul. Orgonálásban jártas okleveles férfi tanerök *október 20-ig* küldjék hozzám kérvényüket. *Körmánovich Endre* bars-taszári esperes plébános. 572 2—2

Kőspallag (Hont m.) községben róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalmazás: 2 szép szoba, konyha, istálló, 1 holdas gyümölcsöskert, 3 hold 369 □ öl rét, 8 kocsis szénatermészel, azonkívül községtől 2 hosszú szekér széna: értéke 30 kor. Legeltetési jog szabad, 34 úrméter 1-ső rendű hasábfá, érték 160 kor. Téli tüzelőfa külön. 117 1/2 veka rozs. Községtől készpénz 140 kor. Stóla 100 kor. Államsegély 218 kor., esetleges korpótlék. Azonkívül minden pár után 1 kor. 20 fill. (140 pár.) Vasúti állomás 1 óra. — gyönyörű vidék — Budapest közel. Pályázati határidő *okt. 30.*, mely napon a választás megtartatik. Oklevéllel felszerelt folyamodványok, az iskolaszékhez küldendők Kőspallagra, u. p. M. Nosztra. Orgonázás szükséges. *Páthy Gyula*, plébános, iskz. elnök.

596 1—1

Balassagyarmati róm. kath. iskolánál elhalálozás folytán egy tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma 800 korona államsegély és 240 korona lakáspénz a hitközségtől. A megválasztott a kántort helyettesíteni s a kántori teendők végzésében segédkezni tartozik. Kántori teendőkben és énekkar vezetésben való jártasság kívánatik. Mellékjövedelemre számíthat. Személyes bemutatkozás a pályázat lejártáig kívántatik. Az iskolaszékre címzett kérvények *október 25-ig* *Jeszzensky Kálmán* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állomás november 1-én elfoglalandó.

591 1—1

Néved (Bars megye, p. Verebély) róm. kath. kántortanítói állásra *október 23-ra* pályázat hirdettetik. Javadalmazása különféle címek alatt 800 korona. Tannyelv magyarul. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *iskolaszéki elnökhöz* küldendők Névedre.

604 1—1

A gyórrarói róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: szép lakás, 14 magyar hold föld, melyet a község köteles 280 koronáért kibérelni, jelenleg bérösszege magasabb: tandíjmegváltás 420 kor., földmunkaváltás és fajárandóság 130 kor., az uradalomtól készpénz 84 kor. és 2 öl fa. Azonkívül, ha ideje elérkezik, a templomi orgonáért körülbelül 2 holdnyi kertnek élvezete. A földadót a község fizeti. Kötelessége egy osztályt és az ismétlőiskolákat tanítani, vasárnap a litániákat 6 hónapig tartani, annak idején a többi orgonistái teendőket végezni. Pályázati határidő *nov. 7.*, melyre személyes megjelenés előnyös. 606 1—1

Az imelyi (Komárom m.) r. k. iskolaszék osztálytanítói állásra *okt. 22-ig* pályázatot hirdet. Fizetés: 1. Nőközségtől 165 kor., 2. Államsegélyből 635 kor., 3. 80 kor. kegydíj, 4. 1/4 öl fa. 5. Butorozott szoba. Kötelessége a rábizott mindennapi és ismétlő-iskolákat tanítani, az összes tanköteleseket templomba vezetni, rájuk felügyelni, szükség esetén kántorságban segíteni. Aliás *nov. 1-én* elfoglandó. *Az iskolaszék.* 608 1—1

Egri érseki megye

Jászapati belterületi róm. kath. népiskolájánál egy férfi-osztálytanítói, esetleg előléptetés folytán egy tanyai tanítói állásra pályázatot nyitunk. Az osztálytanító törzsfizetése negyedévi előleges részletekben 900 korona, lakbér 100 korona. A tanyai tanító fizetése negyedévi előleges részletekben 800 korona, kényelmes új lakás, mellékhelyekkel és 1000 □ öl kerttel. Az osztálytanító kötelessége a rábizott osztályt vezetni és a fiú tanulónál a tornát heti 4 órában tanítani. A tanyai tanító kötelessége a mindennapi és ismétlő, mindkét nemű tankötelesek tanítása. Az állás azonnal elfoglandó. A kéllően felszerelt, családi állapotú is igazoló okmánnyal ellátott és a róm. kath. iskolaszékhez intézett kérvény, melyben világosan kiteendő, hogy melyik állásra pályázik, *október 20-ig* alulírottához küldendő. *Selánk József, iskaszéki jegyző.* 593 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Kiskeresnye (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állásra *okt. 25-ig* képesített férfitanítók pályázhatnak. Javadalmazás: két szoba, konyha, kamra, istálló, sertés- és tyúköl, két kert 75 és 1395 □ öles, 7 katasztrális hold szántóföld, 31 kat. hold legelő s erdő; vagy ezeknek 350 kor. évi bérlete; tandíj s papézn címén 212 kor., kántori jövedelem 400 korona. Az államtól pedig remélhető 178 kor. 26 fill., melynek kieszközlése most folyamában van. *Az iskolaszék.* 600 1—1

Koszorúsi róm. kath. főkegyházi kántortanítói állásra *nov. 4-ig* 800 kor., 22 m. tűzifa és stórával pályázat hirdettek. Tót nyelv ismerete kívántatik. U. p. Jánosgyarmat, Bars megye. *Iskolaszék.* 609 1—2

Győri püspöki megye.

A ricingeri (Sopron m.) róm. kath. elemi iskolánál osztálytanítói vagy tanítónői állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: 800 kor., butorozott szoba, fűtés. Kötelesség: vegyes osztályt és ismétlőiskolákat oktatni stb. díjlevél és választási jegyzőkönyv szerint, melyek a megválasztottal közöltetni fognak. Csak oklevelesek kérvényei *október 22-ig* az iskolaszék elnökéhez küldendő. Ricinger, up. Lakompak, Sopron m. 601 1—1

A szomodói róm. kath. II. tanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: egy szobás lakás, 800 kor. készpénz államsegéllyel, 4 méter tűzifa. Kötelessége I—II. oszt. vezetni, kántorságban segíteni. Az állás évközben el nem hagyható. Kérvények f. *okt. 20-ig* *Kálik J. Géza,* plébánoshoz, Szomodra, Tata mellett küldendő. 607 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Köporuban (Trencsén vm., zsolnai járás) kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 1. Fizetés 66 kor. 2. Tandíjban 182 kor. 50 fill. 3. 9 pozs. mérő rozs 59 kor. 78 fill. értékben. 4. Faizási jog 36 kor. 5. Stórájárandóság 24 kor. 6. Passiókért 2 kor. 7. Roskoványi-féle

alapítványból 100 kor. 8. Természetbeni lakás és szántók élvezete. Amennyiben okleveles egyén jelentkezik, államsegély leszen részére kieszközölendő. A választás f. évi *október hó 30-án* d. u. 3 órakor Köporuban az iskolaépületben tartatik meg. A pályázó személyes megjelenése kívántatik. A kérvények főt. *Rojtesek János* plébános úr, mint az iskola elnökéhez címzendők Kunfalvára (Trencsén vm., zsolnai j.). Magyar és tót nyelv birása szükséges. *Rojtesek János* plébános és iskaszéki elnök, Kunfalván up. Rajec. 602 1—1

Pécsi egyházmegye.

A dóbróközi róm. kath. népiskolánál megüresedett IV-ik sorsz. osztálytanítói állásra *okt. 22-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazás: 1. Egy szoba a szükséges bútortal és fűtéssel. 2. A második szoba, konyha, kamra és 1/2 hold kert megváltása fejeben 120 kor. 3. 12 óra 600 kor. Ezen 720 kor. készpénzből 360 kor. a kántortanítónál élvezendő tisztességes élelmezés fejeben levonatik, a többi 360 kor. pedig előleges havi részletekben fog utalványoztatni. Kötelessége a róm. kath. iskola egyik rábizandó osztályát vezetni, az ismétlőiskolákat a többiekkel foltalva oktatni és ha férfi, a kántori teendőkben ingyen segídekezni. Fértpályázók előnyben részesülnek. A pályázati kérvények a dóbróközi (Tolna vm.) róm. kath. *iskolaszéki elnökséghez* intézendők. 594 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A drabszói all. seg. róm. kath. tanítói állomára f. év és *hó 25-re* pályázat hirdettek. Jövedelme: hatóságilag megállapítva 290 kor. tandíj, termény s földilletményben. Államsegély 510 kor. Esedékes korpótlék államsegélyből biztosítva. Lakása tűrhető. Az iskolaszék okleveles, tótul is tudó férfitanítót óhajt. Forgáchfalva, p. h. Gömör megye. *Dörtsik József,* plébános, iskolaszéki elnök. 598 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Az alsó-alapi Fehérm. róm. kath. népiskolánál egy segédtanítói állásra pályázat hirdettek *okt. 22-iki* határidővel. Javadalmazás: 650 korona évi fizetés, lakás, butorozott szoba, fűtés. Kilitás van arra, hogy a fizetés 800 koronára egészítették ki. Orgonálásban jártások előnyben részesülnek. Pályázni kívánó képesített tanférfiak kérvényeiket az *Iskolaszék* címére 22-ig nyujtsák be. 610 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A rigyaci főközség róm. kath. kántortanítói állomásra *október hó 22-ének* délután 2 órájára pályázat hirdettek. Jövedelme: szabad lakás, gazdasági mellékhelyek, kert használatán kívül: tandíj a politikai község pénztárából fizetve 140 korona. 6/4 hold szántóföld részben a község, részben a kántortanító által művelve 104 kor. 3/4 hold rét 60 kor. 1/2 sessio után szabad legeltetés 30 kor. 768 liter rozs 60 kor. 6 öl tűzifa a házhoz szállítva 72 kor. Minden szőlő megye után 1 1/2 liter must 150 kor. Harangozókéve 16 kor. Stólaris jövedelem és lélekpénz 30 kor. Összesen 662 kor. Államsegélyből 138 kor. Kéllően felszerelt kérvények alulírottához *okt. hó 21-ig* bezárólag küldendő. Személyes megjelenés *okt. 22-én* délutánra Rigyára kéretük. Szepetnek (Zala megye) 1905 évi *október hó 2-án.* *Berkovich József* plébános, iskolaszéki elnök. 569 2—2

A pinkamiskei plébániába (Vas m.) bekebelezett **dobrai** főközség kántortanítói állásra, melynek évi jövedelme két szoba, konyha, kamra és gazdasági épületeken kívül: 1. Munkaváltás 100 kor. 2. Tandíj 226 kor. 3. Mellékjövdelem 100 kor. 4. Fizetéskiegészítés az államtól 137 kor. 5. Korpótlék az államtól 6. Hat hold legelő, fele szántóföldre alkalmas 24 kor. 7. 930 liter buza 124 kor. 8. 930 liter rozs 93 kor. 9. 2089 □ öl rét 32 kor. 10. Három hold szántóföld 40 kor. 11. Hat öl puha tűzifa házhoz szállítva 84 kor. 12. Stólaris jövedelem 8 kor. Összesen korpótlékon kívül 968 korona. Tannyelv magyar és német. Kéllően felszerelt kérvények f. é. *október 20-ig* bezárólag

alulirothoz címzendők, mely napon délután 3 órákor választás is megtartatik és személyes jelenlét előnyvel bír. Kelt Pinkamiskén 1905. évi okt. 10. *Pauer Alajos*, plébános, isksz. elnök. 603 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A borsosgyöri (Veszprém m. Pápa mellett) róm. kath. kántortanítói állásra okleveles tanító kerestetik. Javadalma: lakás, kert, a hitközségtől különféle címen 406 korona, államségélyből 394 korona. Tannyelv magyar. Pályázati határidő 1905. évi okt. hó 26. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatra személyes megjelenés kéretik. *Korbély György*, iskolaszéki egyházi elnök. 599 1—1

Nagygannára (up. Pápakovácsi, Veszprém m.) róm. kath. osztálytanító kerestetik *nov. 1-re*. Javadalma: butorozott szoba fűtéssel, államségéllyel 800 kor., mellékes 40 kor. Tanítónők is pályázhatnak. Határidő okt. 22. Tannyelv: magyar-német. *Schermann József*, plébános. 590 1—1

A miklósi-i kántortanítói állomásra f. évi október hó 23-ra pályázat hirdettetik. Jövedelmei: 1. Lakás 2 szoba, konyha, kamara, padlás és pince; gazdasági épületek: istálló, pajta és sertésöl, melyeknek bérértéke 300 korona. 2. 9 hold 1312 □ öl kat. szántóföld, 4 kat. hold 397 □ öl kaszáló melynek 1/3 részét őszi alá háromszor megszántják, a tanító gabonájával elvetik, beboronálják és a termést haza hordják; 1/3 részét tavaszi alá egyszer megszántják a tanító gabonájával elvelik, beboronálják, haza hordják; 1/3 részét egyszer megszántják és a termést haza hordják. A szénát és a sarjút lekaszáják és haza hordják, melyeknek jövedelme a szolgálmányokkal együtt 541 korona 44 fillér. 3. Kézipénztetés a polgári község pénztárából tandíj címen 120 korona, ezen összeg felévenként fizette-tik ki. 4. Ismétlőiskola tanításért a község pénztárából 40 kor. 5. Párber címén kap a hitközségtől 26 pozs. mérő buzát és 20 2/3 pozs. mérő rozst, értéke 315 korona. 6. 6 öl fa vágás és hordással együtt; értéke 144 korona. 7. Stóla 50 korona. 8. Ostyasütésért 2 mérő buza 16 kor. 9. Lélekpénz 170 pár után a 24 fillér, 40 korona 80 fillér. Összesen: 1567 korona 24 fillér. Kötelességei: Tartozik egy tanteremben tanítani s az ismétlőiskolásokat is oktanni, az összes kántori teendőket úgy a magán- mint nyilvános istemítészeleten pontosan végezni; ezen kántori teendőkhez tartozik nagy bőjtben naponkint az esti órákban az úgynevezett bőjti litániákat végezni s június 13-án Andocsra körmenetet vezetni; ez utóbbi ténykedésért 2 korona napidíj jár. Személyes megjelenés kívánatik. Próbaéneklés a választás előtt nincs megengedve. Tankötelesek száma 106 mindennapi, 43 ismétlő. Tannyelv magyar és német. Okleveles pályázók folyamodásukat *Boór Antal* plébánoshoz (Miklósi u. p. Nágocs, Somogy megye) intézzék. 592 1—1

Nemes-Vitára október 8-ra hirdetett pályázat október 22-ig meghosszabbítatik. Javitás 20 korona fűtési átalány. Nők is pályázhatnak. Pósta Balaton-Ederics. 605 1—1

Zágrábi érseki megye.

Muraszentmárton (Zala megye) róm. kath. iskolaszéke a másodtanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 700 korona, 2 öl fa, egy szobás lakás. Pályázati határidő okt. 20-ig. *Elnökség*. 587 1—1

Négy osztályt végzett róm. kath. tanítójelölt jóhangú. kántori, tanítói állást keres. «Nevelő» poste restante *Győr-Révfalu*. 611 1—1

A «Rozsnyó-egyházmegyei róm. kath. Tanító-Egyesület» középpontú választmánya f. hó 4-én tartott ülésén következő pályá- és kötelező kérdéseket tűzi ki: Pályátételek: 1. Mily fontos és szükséges, hogy pap és tanító egyetértésben éljenek és működjenek? (50 kor.) 2. A tanmód (módszer), tanalak és tanmenet szabatos meghatározása, nemeik és alkalmazásuk, példákkal megvilágítva. (30 kor.) Kötelező tételek: 3. Az énektanítás haszna, mikéntje és szüksége a népiskolában. (20 kor.) 4. Milyen irányban kell a népiskolai testgyakorlást vezetni, hogy az a testi fejlődésének és erősödésének megfelelően

as egyúttal a jellem kialakulását is munkálja? (10 kor.) A pályátételek jelíges levéllel ellátva, idegen kézzel írva, a középponti elnökséghez 1906. május 30-ig, a kötelezett dolgozatok ápr. 1-ig a körök elnökeihez beküldendők. A dolgozatok terjedelmének maximuma két ív lehet. *Litkey Menyhért* egyesületi főjegyző, Tornaújfalú. 597 1—1

Első évfolyamu tanítóképző-intézeti növendék, róm. kath., 19 éves, ki tanulmányait magánuton végzi, tanítónak ajánlkozik. Szíves megkeresések *Specziár János*, Budapest, Gólya-utca 27. 595 1—1

Legjobb népiskolai daloskönyv a „**KIS MUZSIKUS**”. 100 gyönyörű magyar népdal, iskolai szép szöveggel, 2 szólamra. I. füzet ára 65 fill., II. füzet ára 80 fill., együttes „**Szövegkönyv**” a tanulók részére: 40 fill. portóval. Nagyobb rendelésnél %o. Póstaútványon megrendelhető

Jósvay Gábor kántortanítónál
Poroszló, Heves megye. 589 1—2

A kitünően bevált s kiválóan szép dallamokra írt **Magyar Kántor** temető-, búcsuzató- és miseének gyűjteményes könyv kapható, füzve 2, kötve 3 koronáért **Biczók kántornál, Torontáltordán.** 570 2—10

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világiállításon kitüntetve.

(484—53)

Legelősbő árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmerészelebb árban és felelősséggel teljesít. — Orgona jókarban tartását megsekkelt árban elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Magyar olvasókönyvek.

Ábécés-könyv. Irta Barány Ignác. Katholikus népi iskolák számára. Ötvenhetedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Első olvasókönyv a kath. népi iskolák számára. Irta Barány Ignác. Harmincegyedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népi iskolák második osztálya számára. Irta Barány Ignác. Harminchetedik kiadás. Kötve 36 fillér.

Harmadik olvasókönyv a kath. népi iskolák harmadik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Harminnegyedik kiadás. Kötve 48 fillér.

Negyedik olvasókönyv a kath. népi iskolák negyedik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Huszonegyedik kiadás. Kötve 60 fillér.

Ötödik olvasókönyv a kath. népi iskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Tizenharmadik kiadás. Kötve 1 korona 28 fillér.

Új magyar ABC és olvasókönyv. Irta Dreisziger Ferenc. Kötve 40 fillér.

Olvasókönyv a gazdasági és általános ismételő-iskolák használatára. Irta Dreisziger Ferenc. Számord Ignác. Szokoly István és Róvó Lajos. III. kiadás. Kötve 1 K.

Olvasókönyv az áll. és gazdasági ismételő leányiskolák számára. Irta Dreisziger Ferenc. Györffy János és Róvó Lajos. Kötve 1 korona 40 fillér.

Olvasó- és tankönyv. Osztatlan kath. népi iskolák számára. Irta Ember Károly. Harmadik kiadás. Arx 88 f.

ABC és olvasókönyv. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Steinberger Ferenc. Képekkel. Kilencedik kiadás. Kötve 40 fillér.

ABC és olvasókönyv. Kiseb kiadás. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Steinberger Ferenc. Képekkel. Tizenötödik kiadás. Kötve 24 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népi iskolák második osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. IX. kiadás. Kötve 48 fill.

Harmadik olvasókönyv a kath. népi iskolák harmadik oszt. számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. VI. kiadás. Kötve 60 fill.

Negyedik olvasókönyv a kath. elemi fiúiskolák negyedik o. számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. III. kiad. Kötve 88 f.

Negyedik olvasókönyv a kath. elemi leányiskolák negyedik osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. II. kiadás. Kötve 88 fillér.

Ötödik olvasókönyv az oszt. kath. elemi fiúiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. IV. kiadás. Kötve 1 korona 44 fillér.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népi iskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre. Egyik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 f.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népi iskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre. Másik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 f.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népi iskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre dr. Egyik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népi iskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre dr. Másik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Hangutánzó magyar ABC. Szerkesztették: Öveges Kálmán és Wiemann Béla tanítók. Kötve 50 f.

Magyar olvasókönyv a középiskolák I. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1211—1900. számú miniszteri rendelettel.) II. kiadás. Füzve 1 korona 60 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák II. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1871—1901. számú miniszteri rendelettel.) Füzve 2 korona 40 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák III. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1523—1902. sz. min. rend.) Füzve 2 K 80 f.

A fenti tankönyveket kiadta s azokból mutatványpéldányt készséggel küld

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KÖNYVKIADÓHIVATALA

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.